

Zöld- és barnamezős beruházások

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

8. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Vásárhelyi Judit

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	13-14 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A zöld- és a barnamezős beruházás fogalmának tisztázása, s e fogalmak tartalmának kiterjesztése a személyes életvitelre. A tanulók ráhangolása arra, hogy kis döntéseikben is legyenek tekintettel a fenntarthatóság szempontjaira.
A modul témái, tartalma	Témák: Identitás – hagyomány; társadalom – gazdaság; globalizáció – fenntarthatóság; környezet – lakóhelyi környezet, környezettudatosság Tartalom: A zöld- és barnamezős beruházás fogalma. Beruházói szempontok. Szimulációs gyakorlat: egy helyi csokoládégyártó üzem barnamezős beruházásként való létrehozásának megtervezése. „Eldobós” és „örizgetős” társadalmak. Védett tárgyaink - kiállítás rendezése. Üzenetek megfogalmazása.
Megelőző tapasztalat	Nagyobb lakóhelyi beruházások megismerése
Ajánlott továbbhaladási irány	Az ökoszociális piacgazdaság témáját érintő tartalmak feldolgozása
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önszabályozás: felelősségvállalás A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: kritikai gondolkodás, problémakezelés, szabályalkotás Társas kompetenciák: véleményalkotás, vitakészség
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember a természetben; Ember és társadalom; Életvitel és gyakorlati ismeretek Tantárgyakhoz: technika és életvitel; társadalomismeret Modulokhoz: Kis rendszerek – zárt rendszerek? (szka208_40); Vásárlás tudatosan (szka208_41); A csoki útja (szka210_34)
Támogató rendszer	Wheeler, K. A.–Bijur, A. P. (szerk.): <i>A fenntarthatóság pedagógiája</i> . A remény paradigmája a XXI. század számára. Körlánc. Budapest, 2001. 175. o. <i>Bimbó boci bóklászása és más ötletek a fenntarthatóságra neveléshez</i> . Magyar Környezeti Nevelési Egyesület. Budapest, 2001. 137. o. Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia – alapvetés. MKNE. Budapest, 2003. 164. o. Vásárhelyi Judit (szerk.): <i>Magyarország öröm- és bánat térképe</i> . Természetbúvár Alapítvány. Budapest, 1998 Kagan, Spencer: <i>Kooperatív tanulás</i> . Önkonet Kft. Budapest, 2001

Módszertani ajánlás

A modul két szempontból közelíti meg a témát: a lakóhelyi környezet és a személyes környezet aspektusából. Ez a két téma együtt, de egymástól elválasztva is tárgyalható. A hangsúlyt oda tanácsos helyezni, ahol a legtöbb személyes tapasztalat, élmény mozgósítható.

A modul megvalósítása három iskolai tanórát igényel. Az első két óra középpontjában egy helyi barna mezős beruházással kapcsolatos tervezői munka szimulálása áll. A harmadik pedig ugyanennek a szemléletnek a saját életen belüli megjelenésével foglalkozik.

A gazdasági élet nagyberuházásainak fogalmai a saját életünkben is jelen vannak, csak máshogy hívjuk ezeket: takarékoságnak, barkácsolásnak, javítgatásnak, vagy újabban újra-használatnak. Életünk „barnamezős” apró beruházásai nemcsak pénzben mérhetőek. Kiválthatunk velük például felesleges energiahasználatot, ezáltal környezetszennyezést, megcsillogtathatjuk kreativitásunkat, tárgyak formájában megőrizhetünk valamit a családjunk történetéből, megkímélhetjük bolygónkat a felesleges hulladék képződésétől. „Beruházásaink” mérlegelése – hiszen minden egyes vásárlásunk, és fogyasztási választásunk, döntésünk szavazat egy bizonyos életformára, erkölcsre – megtaníthat arra, hogy az egyes ember is részt vállalhat a világ megőrzésében. Mialatt az erőforrás tudatos-döntéseink sorozata erkölccsé válik, sajátos szuverenitás érzése tölthet el bennünket, a szabadság, a szabad önkorlátozás érzete, a kiszolgáltatottság érzésének csökkenése.

A tantermet úgy érdemes kialakítani, hogy egyszerre legyen alkalmas a frontális és a csoportmunkára. A vetítéssel színesebbé tehető az óra, ezért jó, ha rendelkezésünkre áll egy projektor. Ennek hiánya azonban nem akasztja meg a munkát.

Az otthonról hozott „védett tárgyak” esetében nagy különbség lehet a gyerekek lehetőségei között. Ezért vigyázni kell rá, hogy senki ne sérüljön lelkiileg a kiállítás szervezése során. Ez a kiállítás nyugodtan át is lépheti az osztályterem küszöbét, és ki lehet terjeszteni azt az egész iskolára. Ez esetben a modult feldolgozó tanulócsoporthoz szervezheti meg az iskolai kiállítást, s a megnyitóra elhívhatják a szülőket, valamint a helyi önkormányzat képviselőit is.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

- P1 – Szómagyarázatok (befektetés, beruházás, zöld- és barnamezős beruházás)
- P2 – Kivetíthető képek (különböző gusztusos csokoládékról)
- P3 – Útmutató a szükséges helyi segédletek elkészítéséhez
- P4 – Választható feladatok
- P5 – Kivetíthető képek (mai világunk eldobható tárgyairól)
- P6 – Szómagyarázat (a fenntartható fejlődés)

Tanulói segédletek

D1 – Beruházási szempontok (szerepkártyák)

A kártyákból 1-1 példányra van szükség.

D2 – Régről őrzött tárgyaink (útmutató a házi feladathoz)

Minden tanuló számára sokszorosítani kell belőle egyet.

D3 – Saját beruházásaim (vezérfonal az önvizsgálathoz)

Minden tanuló számára sokszorosítani kell belőle egyet.